

Før projektet – landbrugsjord

Egådalen mellem Lystrupvej og Grenåbanen har i mange år været intensivt dyrket landbrugsjord som en del af Vejlbjy-Egå Enges Landvindingslag. Det var tidligere et lavt og sumpet område med enge og moser, der blev brugt til afgræsning, høstlet og tørveskær. Området havde dengang et rigt plante- og dyreliv, som forsvandt med afvandingen i 1950'erne.

Området blev afvandet, så det kunne opdyrkes og bruges til landbrugsjord. Der blev bygget diger langs Egåen og pumpestationer, der pumper vandet fra grøfter og dræn op i Egå og videre ud i Århus Bugt. Siden afvandingen har området "sat sig", dvs. at tørvejorden er rådnet væk. Derfor ligger terrænet mange steder 1 til 1½ m lavere end før afvandingen.

Efter projektet - sø og enge

Når projektet er færdigt, bliver området forvandlet til en 100 ha lavvandet engsø omgivet af 60 ha mere eller mindre våde enge. Søen bliver større om vinteren end om sommeren, da der er mest vand i Egå om vinteren. Vanddybden bliver op til 1½ m. Søens bredder og enge bliver afgræsset, så de ikke gror til.

Der vil hurtigt indfinde sig et meget anderledes plante- og dyreliv i området. Planter, der vokser i enge og vådområder, vil brede sig i området, og padder, fisk og mange forskellige fugle vil indfinde sig. Odden findes allerede i området, og den vil få meget bedre livsbetingelser.

Plante- og dyrelivet kommer til at ligne det, der har indfundet sig ved den genskabte Årslev Engsø vest for Brabrand Sø ved Århus.

Brasen

Nord for søen omlægges vandløbet Ellebækken. Ellebækken har hidtil løbet under Lystrupvej mod øst og ud i Viengekanal og Egå. Efter projektets gennemførelse vil Ellebækken løbe mod syd fra Petersmindevej og ud i den nye sø. Der bygges fauna-passager både under Petersmindevej og den nye Søften-Skødstrup motorvej, så smådyr, fisk og oddere kan passere frit.

Adgang til naturområdet

Der bliver anlagt stier, der gør det muligt at gå og cykle hele vejen rundt om naturområdet. Stierne er et led i Århus Kommunes helhedsplan for Egådalene, hvor der etableres et samlet stisystem fra Århus Bugt ved Åkrogen til Lisbjerg.

Projektet

Naturområdet består af en lavvandet engsø omgivet af enge. Det etableres ved at fjerne diger og en pumpestation ved Egå. I Egå ved Lystrupvej opbygges et stryg, der med en tærskel hæver vandstanden i området. Længs Lystrupvej bygges et lavt dige, der forhindrer, at vandet i søen oversvømmer vejen ved højvande. Desuden omlægges nogle regnvandsledninger og andre tekniske anlæg.

Der bliver endvidere anlagt en udflygtslegeplads, etableret et center for formidling og bygget et fugleårn i området.

Historien

Tilbage i stenalderen var det lave område i Egådalen en langstrakt fjord fra Århus Bugt ind til Lisbjerg Bakke. Længs bredderne boede stenalderens folk, der fiskede i fjorden og jagede urokser, elge og vildsvin i de udstrakte skove. I fjorden jagede de også hvaler, bl.a. spækhuggere.

Op igennem bronze- og jernalderen blev fjorden efterhånden til en lavvandet sø og fugtige enge. Områdets fortid er dokumenteret af Moesgård Museum, der har fundet spor efter talrige bopladser og gjort mange fund langs den tidligere fjord.

Vandmiljøplan II

Engsøen og de våde enge vil fjerne 36 ton kvælstof og 0,6 ton fosfor, inden Egå løber ud i Århus Bugt. Det vil give bedre miljø i bugten og medvirke til at mindske iltvind og fiskedød. Derfor kan projektet gennemføres som et Vandmiljøplan II-projekt.

Vandmiljøplan II blev vedtaget af regeringen i 1998. Formålet er at reducere udvaskningen af kvælstof til vandmiljøet, og et af redskaberne er at etablere vådområder. I lavvandede søer og våde enge findes naturligt forekommende bakterier, som omdanner kvælstof fra nitrat (der virker som gødning) til luftformigt kvælstof, der er uskadeligt.

Rørsanger Kæranger

Sivsanger

Engsnarre

Vibe

Blishøne

Lappedykker

Nyt naturområde i Egådalen

Århus Kommune og Århus Amt genskaber i 2006 et stort naturområde i Egådalen mellem Lystrupvej og Grenåbanen. Naturområdet består af en lavvandet engsø med omgivende enge på i alt 160 ha.

Søen og engene vil give gode levevilkår for plante- og dyrelivet, og hele naturområdet vil få stor rekreativ værdi.

Odder

Yderligere information:

Århus Kommune

(www.aarhuskommune.dk)

Århus Amt, Natur og Miljø

(www.aaa.dk/nm – se under Vandmiljø)

Moesgård Museum

(www.moesmus.dk/motorvejen)

Banrock Station

(www.banrockstation.com)

ÅRHUS AMT
Natur og Miljø

ÅRHUS KOMMUNE

Nyt naturområde i Egådalen

Tekst: Bodil Deen Petersen Layout: Eilly Iversen Ill.: Jens O. Christensen Foto: Århus Amt Grafisk Service: Århus Amt 2006